

Muzeju naktī Latvijas Nacionālajā arhīvā – kinoprogramma “Atjaunotā Latvija jauno acīm”

Publicēts pirms vairāk nekā 2 gadiem

Publicēts: 08.05.2023.

Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīvs, kam šogad aprit 60 gadi kopš dibināšanas, pirmo reizi pievienojas Starptautiskās Muzeju nakts pasākumiem ar kinoprogrammu “Atjaunotā Latvija jauno acīm”, kas būs skatāma sestdien, 13. maijā, Latvijas Nacionālā Arhīva ēkā Šķūņu ielā 11, 1. stāva zālē.

Divos kinoseansos, plkst. 19:00 un plkst. 21:00 demonstrēsim īsfilmu un kinohroniku izlasi, kas atspoguļo 1990. gadu jauno kino veidotāju skatījumu pirmajos gados pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas. Kādus jaunā laikmeta stāstus viņi vēlējās stāstīt? Kādas problēmas izgaismot? Kādi bija viņu sapņi un cerības? Programmu caurvij radoša izdoma, rotaļīgums, brīvdomība, humors un ironija, bet arī iekļūtīgs un vēriņš skats apkārtējās pasaules norisēs, sasaucoties ar šī gada muzeju nakts tēmu Radišana, kas aptver ideju par jaunradi, atjaunotni un atjaunošanu tā plašākajā nozīmē.

Filmu veidotāju vidū ir režisora Anša Epnera izlolotie Latvijas Kultūras akadēmijas pirmie kino studenti – tagad pazīstamie režisori Viesturs Kairiņš, Andis Miziņš, Kristīne Želve, Anna Viduleja, Dainis Kļava, Aija Bley, operatori Andrejs Rudzāts, Gints Bērziņš, Jānis Eglītis, Andrejs Verhoustinskis, Uldis Jancis, Kaspars Braķis un citi. Lomās filmējušies gan jau zināmi, gan jauni aktieri – Kaspars Znotiņš, Artūrs Skrastiņš, Indra Burkovska, Maijas Apine, Uldis Dumpis, Baiba Broka, Armands Reinfelds, Mārtiņš Vilsons u.c.

Plkst. 19:00 izrādīsim Latvijas Kultūras akadēmijas kinorežijas un kino-TV operatoru studentu diplomdarbu – īsfilmu antoloģiju “KOMĒTA LATAVIO JEB DŽĪVE NR. 2” (1997). Desmit noveles par lidojuma tēmu, no kurām lielākā daļa uzņemtas Rīgas lidostā, aptver plašu apvārsni – to vidū ir gan reālistiski, gan eksperimentāli darbi, iezīmējot autoru dažādos raksturus un radošās

intereses.

Varoņi un varones Kristīnes Želvas filmā “Dzīve Nr. 2”, Ilzes Vidasuskas filmā “Mazā roka” un Aijas Bley filmā “Šļurp...” ilgojas pēc kaut kā nepiedzīvota, pazaudēta vai gluži piezemēta, kas neatbilst tam, ko no viņiem sagaida apkārtējie. Uzdrošinoties rīkoties, rezultāts ne vienmēr ir gaidītais, bet apliecina drosmi būt pašai vai pašam. Savukārt Igora Verenieka režisētās groteskas “Alfredo dzeja” varonis jūtas nonācis ne tur, kur vēlēties, lai gan šķietami viņam ir valā visa pasaule. Artas Bisenieces filmas “Nediena” varonis meklē izlaušanos no ikdienas riskantās fantāzijās. Andis Mizišs komēdijā “Kleptomānija” ļaujās trakulīgam iztēles lidojumam, kurā darbojas gan terorists, gan eņģeļi. Viestura Kairiša filma “Svešās debesis” ieturēta krimināldrāmas žanrā, bet Annas Vidulejas eksperimentālā filma “Komēta” vaicā – vai cilvēks var pacelties debesis paša spēkiem? Filmu vidū ir arī animācijas filma “Komēta 2” – parafrāze par dzīvības ciklu, ko veidojusi režisore Māra Liniņa un māksliniece Kristiāna Dimitere, bet kā vienojošs elements starp citām filmām izmantoti režisora Dzintara Krūmiņa rotaļīgie sevis definēšanas meklējumi filmā “5 versijas”.

Plkst. 21:00 būs skatāma 1990. gados uzņemto kinohroniku izlase par laikmeta norisēm visā Latvijā. Izlasē iekļauta režisora Daiņa Kļavas un operatora Jāņa Eglīša veidotā “Latvijas hronika nr. 21 (Levitācija)” (1991) un dokumentālā īsfilma “Gravitācija” (1993), kurā iemūžināts kliegšanas festivāls “Zelta mute” Doma laukumā, kas abas kopā veido savdabīgu dielējumu par cilvēka mūžīgo vēlmi lidot un mūžīgo piesaisti zemei. Cits raksturīgs 1990. gadu notikums – nepieradinātās modes skate – fiksēts “Latvijas hronikā nr. 28” (1991), režisors Artis Baņģieris. “Latvijas hronika nr. 16” (1994), režisors Ivo Kalpenieks, aizved mūs uz Kurzemi, kur zemnieki sapņo par labai draudzīgu biolauksaimniecību un audzē šitaki sēnes, bet tēlnieks Ojārs Feldbergs sēj akmeņus un iekārto Pedvāles mākslas parku. Latvijas Kultūras akadēmijas operatoru kursa darbs “Latvijas hronika nr. 4/5” (1996) iepazīstina ar jaunajiem operatoriem un viņu novēroto Rīgas ielās, Papē, Valgundē un Mazzalves pagastā, bet režisores Ilzes Pētersones diplomdarbs Latvijas Konservatorijā – “Latvijas hronika nr. 13 (Mani rehabilitēs pēc...)” (1992) ir poētisks veltījums Rīgas Centrālajai dzelzceļa stacijai, kas tieši šobrīd piedzīvo savu atjaunotni.

Aicinām visus interesentus apmeklēt kinoseansus sestdien, 13. maijā, Latvijas Nacionālā Arhīva ēkā Šķūņu ielā 11, 1. stāva zālē.

Saistītas tēmas

[Pasākums](#)

<https://www.arhivi.gov.lv/lv/jaunums/muzeju-nakti-latvijas-nacionalaja-arhiva-kinoprogramma-atjaunota-latvija-jauno-acim>